

I Toetuste menetlemise vastavus 31.12.2018 kultuuriministri määrusele nr 25 „Filmikunsti arendamise, tootmise ja levitamise toetamise tingimused ja kord” (edaspidi määrus nr 25):

Jrk nr	Nõue/Kriteerium	Märkus, kommentaar	Järeldus, puuduse kõrvaldamine	EFI kommentaar ja tegevus:	Tähtaeg
1	Taotlusvoorude ettevalmistus: Määrus nr 25 § 3 Toetatavad tegevused: Toetatavad tegevused (edaspidi <i>taotlusvoor</i> või <i>taotlusvoorud</i>) on jaotatud eelkõige tootmise etappide lõikes nagu stsenaariumi-, arendus-, tootmistoetus, vähemuskaastootmise toetus jmt. § 6 Taotlusvooru avamine sätestab taotlusvooru avamise (sh eelarve kinnitamise, taotluste esitamise tähtaegade kehtestamise, taotlemise jooksvalt või vooruliselt, jooksva taotlusvooru sulgemise).	<i>Märkus 1: Kasutuses olevad taotlusvoorude nimetused ei ole vastavuses määruse nr 25 §-s 3 toodud toetatavate tegevuste nimetustega.</i>	Mittevastavus Määrusest erinev lähenemine taotlusvoorude liigitamisel vähendab läbipaistvust ja üheselt mõistetavust määruse nr 25 rakendamisel. Puudub selge arusaam, millisele voorule, millised nõuded sh hindamiskriteeriumid rakenduvad tulenevalt nõuetest. Puuduse kõrvaldamine: korrastada taotlusvoorude nimetusi, et tagada nende vastavus määrusega nr 25. Vältida määruse §-s 3 nimetatud toetatavate tegevuste liitmist ühte taotlusvooru.	Nõustume osaliselt 2026 voorud on juba kodulehel avaldatud. Vaatame üheskoos ministeeriumiga taotlusvoorude nimetused üle ja muudame praktikat. Eeldab ka muudatuste tegemist meie enda arvestuses. Hetkel rakendame sisemiselt filmižanrite põhist liigitust, nt raamatupidamises. Hindamiskriteeriumites toetuse nimetusi on lühendatud valdkonna praktikale. Määruses tehakse täiendused seoses hindamisega. Seejärel vaatame üle hindamiskriteeriumid ja uuendame nimetusi. Toetusi ei liideta samas taotlusvoorus. Tegemist on kahe vooruga, mis	Määruse muutmisest 30 päeva.

				toimuvad samal kuupäeval. Hindab sama komisjon, et saaks menetlused kiiremini läbi viia.	
--	--	--	--	--	--

Määruse nr 25 §-des 1 ega 3 ei ole toodud taotlusvooru(de) nimetusi, kuid §-s 3 toodud tegevuste nimetusi võiks käsitleda voorude nimetustena, et oleks võimalik jälgida erineva sisuga taotluste menetlemise protsessi ja selle vastavust määrusele (nt taotluse hindamisel tuleb lähtuda §-s 13 sätestatud kriteeriumidest). Seda käsitlust toetab ka määruse nr 25 § 6, mis sätestab taotlusvooru avamise (sh eelarve kinnitamise, taotluste esitamise tähtaegade kehtestamise, taotlemise jooksvalt või vooruliselt, jooksva taotlusvooru sulgemise).

Tegelikkuses toimitakse filmivaldkonnas väljakujunenud praktika kohaselt, mille järgi toimub liigitus ka filmiliikide põhiseadusest, mis omakorda jaotatakse tootmise etappideks. Lisaks liidetakse määruse §-s 3 nimetatud erinevad toetatavad tegevused ühte taotlusvooru (nt taotlusvoor „Animafilmi arendus ja tootmine“, milles on liidetud § 3 lg 1 p-des 2 ja 3 nimetatud tegevused). Vt täpsemalt [Taotlusvoorude tähtajad 2026 - Eesti Filmi Instituut](#) (leitav ka 2025 toimunud taotlusvoorude ajakava).

Tabel 3 Taotlusvoorude nimetused (tähtajalised)

Toetatavad tegevused (taotlusvoorude nimetused) määruses nr 25	Tegelik praktika (käskkiri ja/või koduleht)
Stsenaariumitoetus (täispikk mängufilm, animafilm; lühianimafilm, dokumentaalfilm, TV-minisari)	Mängufilmi arendustoetuste ja stsenaariumitoetuste taotlusvoor
Arendustoetus	Dokumentaalfilmi arendus- ja tootmistoetuste taotlusvoor; TV-minisarja arendustoetuste taotlusvoor
Tootmistoetus (+ lühimängufilm, dokumentaalfilmil põhineva TV-sarja järeltootmistoetus)	Lühimängufilmi tootmistoetuste taotlusvoor; Animafilmi arendus- ja tootmistoetuste taotlusvoor; Mängufilmi tootmistoetuste taotlusvoor;
Vähemuskaastootmise toetus	Vähemuskaastootmise taotlusvoor
Levitoetus	Eesti filmide levivoor

Euroopa väärtfilmi levitoetus ning noorte- ja lastefilmide programmide levitoetus levitajatele Väärtfilmikino toetus filmirepertuaari mitmekesistamiseks	Euroopa väärtfilmikinode taotlusvoor
---	--------------------------------------

Jrk nr	Nõue/Kriteerium	Märkus, kommentaar	Järeldus, Puuduse kõrvaldamine	Kommentaar ja tegevus:	Tähtaeg
2	Taotlusvooru avamine, eelarve kinnitamine: Määrus nr 25 § 6 lg 5 alusel teavitab toetuse menetleja taotlusvooru eelarvest, erakorralise taotlusvooru avamisest, sealhulgas selle eelarvest ja taotluse esitamise tähtajast oma veebilehel vähemalt 14 kalendripäeva enne taotlusvooru avamise päeva. § 6 lg 1 kohaselt kinnitab taotlusvoorude eelarve kultuuriminister Kultuuriministeeriumi valitsemisala eelarve käskkirjaga.	Märkus 2: Eelarvet ei ole toetuste taotlemisel kodulehel avaldatud. Vt täpsemalt näidis Eesti filmi kinolevi - Eesti Filmi Instituut <i>Taotlusvoorude eelarveid ei kinnita kultuuriminister, vaid EFI nõukogu pärast KuM-i valitsemisala eelarve kinnitamist hiljemalt 30.12 ja nõukogu koosolek toimub jaan-veebr).</i> <i>Jooksva taotlusvooru sulgemisest kodulehel teavitust ei tehta.</i>	Mittevastavus määruse nr 25 §-s 6 toodud nõuetega. Puuduse kõrvaldamine: a) avaldada kodulehel konkreetse taotlusvooru juures ka taotlusvooru eelarve; b) muuta toimivat praktikat, eesmärgiga viia taotlusvoorude eelarvete kinnitamine kooskõlla VVS § 41 lg 1 ja § 46 lg 1 p-d 3 ja 8 ja RES c) jooksva taotlusvooru	Nõustume osaliselt Juhul kui voorude eelarve kinnitab minister, kaotame paindlikkuses. Kodulehel on olemas eelarved: https://filmi.ee/tegijale/taotlemine/arhiiv/eraldatud-toetused-alates-2018/ Voorude tähtajad on EFI kodulehe avalahel olemas ("Tegijale" vaates). Lisaks on kodulehel alajaotuse "Taotlemine" all esimese valikuna "Taotlusvoorude kalender", mis sisaldab voorude tähtaegu. Sinna lisame ka taotlusvoorude eelarve hiljemalt vähemalt 14 päeva enne vooru tähtaega. Vooru eelarve selgub peale taotluste esitamist ja hindamiskomisjoni ettepanekut. Avaldatakse hindamiskomisjoni protokollis. Taotlusvoorude vahelise eelarve kinnitab EFI nõukogu aasta alguses. Teatud juhtumitel peab voorude eelarveid liigutama, sest on olukordi, kus aasta lõpus taotleja tagastab toetuse, mida saab kasutada ainult avatud tähtajaga taotlusvoorus, sest teised taotlusvoorud on lõppenud.	30 päeva

	§ 6 lg 6 alusel teavitab toetuse menetleja jooksva taotlusvooru sulgemisest samuti oma veebilehel 1 nädal enne taotlusvooru sulgemist.		rahaliste vahendite lõppemisel lisada kohe vastav märge EFI veebilehele.		
--	--	--	--	--	--

Taotlusvoorude kogueelarve (rahalised vahendid edasiantavate toetuste väljamaksmiseks filmikultuuri arendamiseks) kinnitab kultuuriminister KuM-i valitsemisala eelarve käskkirjaga. Minister ei kinnita eelarve käskkirjaga iga taotlusvooru eelarvet eraldi reana. Iga konkreetse taotlusvooru eelarve kinnitab EFI nõukogu protokollilise otsusega, kui kinnitab asutuse iga-aastase eelarve.

EFI selgituste kohaselt on rakendatud paindlikku lähenemist, kuna see võimaldab toetuse kasutamata korral vahendeid ühest voorust teise paindlikult ümber suunata. Iga taotlusvooru eelarvest ja täitmise hetkeseisust annab taotlejatele ülevaate kodulehel olev info pärast toetuste eraldamist, vt [Eraldatud toetused alates 2018 - Eesti Filmi Instituut](#). Taotlusvoorude kalenderplaani kohta saadab koordinaator info ka tootjate listi ning avaldatakse EFI kodulehel ja sotsiaalmeedia kontol Facebookis.

VVS § 41 lg 1 ja § 46 lg 1 p-d 3 ja 8 ja RES-i alusel on kultuuriministri pädevuses otsustada ministeeriumi eelarvevahendite kasutamise üle. RES täpsustab, et eelarve liigendamine ning vahendite ümberpaigutamine on ministri otsustusruum. Seda pädevust ei saa delegeerida, sest vastav volitusnorm puudub. Riigiülesannetest ei ole lubatud delegeerida valdkondlike poliitikate kujundamist, mis hõlmab endas ka otsust, kas raha suunatakse filmikunsti tootmisesse, arendamisesse või mõni tegevus jääb üldse toetuseta. Toetuste kaudu poliitika kujundamine on sisuline, mitte tehniline tegevus. Otsus, kas raha suunatakse tootmisse, arendamisse või mõni tegevus jääb üldse toetuseta, on sisuline poliitikavalik. RES § 53¹ lg 2 võimaldab üksnes rakendusülesannete volitamist. Volitada saab toetuse andmise tingimuste elluviimist. Tingimuste kehtestamine ja eelarve detailne liigendus peavad jääma ministri otsustada. Seetõttu ei saa EFI nõukogule anda õigust eelarve sisuliseks liigendamiseks.

Määruses nr 25 ja sõlmitud halduslepingus puudub EFI-le antud volitus otsustada, kuidas jagada riigieelarvelise d vahendid taotlusvoorude vahel. Taotlusvoorude eelarved peavad olema kinnitatud KuM-i valitsemisala eelarve käskkirjas eraldi ridadena.

Jrk nr	Nõue/Kriteerium	Märkus, kommentaar	Järeldus, Puuduse kõrvaldamine	Kommentaar ja tegevus:	Tähtaeg
3	Taotlusvoorude hindamiskomisjonid: Määruse nr 25 § 12 lg 1 alusel hindab nõuetele vastavaks tunnistatud taotlusi EFI moodustatud hindamiskomisjon.	<i>Märkus 3: nõutud hindamiskomisjonide asemel hindavad taotlusi eksperdid, kes määratakse asutuse juhi käskkirjaga.</i> Eksperdid nimetatakse asutuse juhi käskkirjaga konkreetsete filmide taotluste hindamiseks. HMS § 17 kohaselt on haldusorganil õigus kaasata lisaks hindajatele ka eksperte. Kui hindamiskomisjon kaasab vajadusel hindamisprotsessi täiendavaid eksperte, siis eksperdid on hääleõigusega.	Mittevastavus. Ei ole korrektne kasutada hindamiskomisjonide liikmete nimetamisel mõistet „ekspert“. Puuduse kõrvaldamine: muuta praktikat ning kasutada hindamiskomisjoni liikmete nimetamisel määruse sõnastust, et vältida segadust hindamiskomisjoni liikmete ja ekspertide eristamisel.	Nõustume. Hindamiskorras ja veebilehel parandame mõisted.	30 päeva
4	Taotleja ja taotluse vastavuse kontroll: Määrus nr 25 § 4 Nõuded taotlejale ja § 5 Nõuded taotlusele	<i>Märkus 4: EFI taotluste esitamise keskkonnas puuduvad automaatkontrollid riigi registritega, et kontrollida taotleja vastavust määruse §-s 4 toodud nõuetele. Nõuetele vastavust määruse §-dele 4 ja 5 kontrollib toetuste koordinaator käsitsi.</i> Toetuse otsuses puudub viide, kas taotlejate esitatud taotlused vastavad	Kuna automaatkontrollid puuduvad, suureneb vigade esinemise tõenäosus, et toetust taotleb isik, kel on riigi ees täitmata kohustusi. Käsitsi kontroll suurendab koordinaatori halduskoormust. Puudub viide otsuses, mis kinnitab taotleja ja taotluse vastavust nõuetele või siis õiguslik alus ja põhjendus	Nõustume EFI eelarveekspert kontrollib maksevõlga, eelarve proportsioonid kontrollib süsteem automaatselt. 01.01.2027 viiakse taotlemine üle TMS-i, kuid selles süsteemis eelarvekontrolli funktsionaalsus puudub.	01.01.2027

		<i>kultuuriministri määruses nr 25 § 4 ja 5 sätestatud nõuetele, samuti alus ja põhjendus, kui on alus taotleja või taotluse mittevastavaks tunnistamise kohta. Vt ka märkus 7.</i>	mittevastavaks tunnistamise kohta. Puuduse kõrvaldamine: viia kõikide EFI taotlusvoorude menetlemine üle KuM-i taotluste menetlemise infosüsteemi (edaspidi TMS) hiljemalt 01.01.2027.		
--	--	---	--	--	--

Kontrollisime toetuste alaliikide lõikes nõutele vastavuse hindamist. Määruse nr 25 toetuse taotluste esitamine toimub [EFI taotluste esitamise keskkonnas](#), kus on kättesaadav ka taotlemise vorm. Samas keskkonnas toimub osaliselt ka nõuetele vastavuse kontroll, mille viib läbi vastava vooru koordinaator. Taotleja saab kinnituse taotluse kättesaamise kohta (määruse nr 25 § 7 lg 2). Taotlusvooru taotluse esitamise tähtaja möödumisel süsteem taotlusi vastu ei võta.

Muud nõuded sh maksuvõlgade puudumine ja/või majandusaasta aruannete esitamine jmt riigi ees täitmata kohustused, nende osas automaatkontrollid riigi registritega puuduvad ja kontrolli teostab taotlusvooru koordinaator/assistent.

Jrk nr	Nõue/Kriteerium	Märkus, kommentaar	Järeldus, Puuduse kõrvaldamine	Kommentaar ja tegevus:	Tähtaeg
5	Taotluse hindamine: Määruse nr 25 § 13 lg 9 kohaselt viiakse hindamine läbi EFI kinnitatud hindamismetoodika järgi, mis on koostatud lähtudes määruse § 13 lg 1–8 nimetatud kriteeriumidest ning avalikustatud EFI kodulehel hiljemalt taotlusvooru väljakuulutamise või avamise päeval.	Märkus 5: (oluline) <i>Taotlusvoorude hindamismetoodikad ei ole kooskõlas määruse nr 25 lg 1–8 nimetatud kriteeriumidega. Puudub arusaam, kuidas kujuneb lõplik pingerida ja punktid (juhul kui on määratud skaala). Vt ka märkus 1.</i> Hindamismetoodikat peab täpsustama ja selgitama määruses toodud	Mittevastavus. Vaide või kaebuse rahuldamisel on EFI-l risk, et EFI otsus võidakse vaidlustada, sest hindamine ei ole läbiviidud määruse nr 25 fikseeritud kriteeriumide alusel ning EFI taotluse osalise rahuldamise või rahuldamata jätmise	Nõustume osaliselt. Hindamiskriteeriumites toetuste pealkirjad on sõnastatud lühidalt. Selliselt on taotlejatel lihtsam aru saada, mille kohta hindamiskriteeriumid käivad. Saame lisada hindamiskriteeriumite juurde viite määruse punktile, nt üritustoetuse	30 päeva

	Kodulehel on võimalik leida iga taotlusvooru hindamismetoodika. Vt täpsemalt nt Animafilmi arendus ja tootmine - Eesti Filmi Instituut.	hindamiskriteeriume, kuid ei tohi neid lisada ega laiendada. Ebaühtlaselt on reguleeritud hindamiskriteeriumide alusel toimuv hindamine, sest puudub selgus, kuidas kujunevad kriteeriumide hinded/punktid ja taotlusele antud koondhinne. Nt on välja toodud punktiskaala (hinded 1-10), kuid neid ei ole sisustatud. Punktiskaalasid ei ole seatud läbivalt kõigis hindamismetoodikates.	otsused ei vasta HMS nõuetele. Puuduse kõrvaldamine: 1) hindamismetoodikas saab kirjeldada täpsustavalt hindamiskriteeriume. EFI-l arvestada, et määruses ei ole toodud välja kriteeriumide osakaale, mis tähendab, et kõik kriteeriumid on võrdse kaaluga; 2) hindamismetoodikaid tuleb muuta ja täiendada. Hindamismetoodikas tuleb kirjeldada hindamiskomisjoni töökord, hindamiskord sh hindamisviis punktiskaalal või sõnaliselt, kirjeldades täpsustavalt hindamiskriteeriume, mis vastavad määrusele nr 25 § 13 lg 1–8 nimetatud kriteeriumidele. Hindamismetoodikas tuleb kirjeldada, kuidas kujuneb taotluse lõplik hinnang ja taotluste pingerida.	juures viide § 3 lg 1 p-le 8). Saame eraldi märkida, et saame ühtlustada dokumentide pealkirjad ja allkirjastamise.	
--	--	--	--	---	--

Intervjuudes EFI töötajatega selgus, et eksperdid hindavad esmalt esitatud taotlusi iseseisvalt. Komisjoni füüsilised koosolekud toimuvad, arutatakse taotlusi ja kujundatakse hinnang. Hinnangud koondatakse ning nende tulemusel sünnib konsensuslik ettepanek, millest lähtudes teeb EFI otsuse taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise kohta. Ekspertide ettepanek on sisuliselt hindamiskomisjoni protokoll, millest lähtudes teeb EFI toetuse andjana otsuse.

Kontrolli teostades selgus, et EFI nimetab ekspertide ettepanekut teatiseks, kuid dokumendi pealkiri on taotluse rahuldamise otsus (nt mängufilmide tootmistoetuste voorus 2025-1 on 20.06.2025 koostatud taotluse rahuldamise otsus taotluse nr 25-MT-001 kohta). Dokumendi allkirjastab EFI juhatuse liige, kuid ta ei ole hindamiskomisjoni liige ja seega puudub tal seos dokumendis toodud hinnanguga.

EFI saadab taotlejale e-keskkonna kaudu teatise, milles on toodud tema kohta kavandatav otsus koos ekspertide (ehk hindamiskomisjoni) põhjendustega. EFI töötaja koostab teatise tööarvutis, kuhu dokument salvestatakse. Teatise dokumenti EFI töötaja e-keskkonnas pärast saatmist ei näe.

Jrk nr	Nõue/Kriteerium	Märkus, kommentaar	Järeldus, Puuduse kõrvaldamine	Kommentaar ja tegevus:	Tähtaeg
6	Taotluse hindamine: Määruse nr 25 § 10 lg 3, 4 Toetuse minimaalne ja maksimaalne summa ja osakaal	Märkus 6 (oluline): Toetuse maksimaalne osakaal projekti abikõlblikest kuludest võib ületada maksimaalselt lubatud määra, kuna EFI ei arvesta toetuse andmisel mh kõiki avaliku sektori toetusi (nõue tuleneb riigiabi reeglitest). Tegemist on 2021 siseauditi aruandes (läbiviijaks AVAC Auditi OÜ, 14.01.2021) avaldatud kriitilise tähelepanekuga , mis puudutas toetuse maksimaalset summa ja osakaalu kooskõla määrus nr 25 § 10: <i>Võib esineda</i>	Mittevastavus Risk, et antud toetus on suurem, kui lubatud maksimaalne osakaal abikõlblikest kuludest. EL grupierandi määruse rikkumise risk. Puuduse kõrvaldamine: edaspidiselt tagada hindamisel, et eraldatav toetus arvestab määrus nr 25 §-s 10 toodud toetuse maksimaalset osakaalu, arvestades mh kõikide avaliku sektori toetustega kokku. Nt leppida Eesti Kultuurkapitali (KULKA)	Nõustume, risk on olemas! Vajalik täpsustada määrust, et selgemalt fikseerida omaosaluse %. Samas kuna EFI on üldreeglina esimene avaliku sektori toetaja, ei saa hinnata terviklikult. EFI on lähtunud praktikast, et omapanus peab olema vähemalt 5% kogu eelarvest (kui tegu on Eesti projektiga). Kui tegu VKT-ga, siis Eesti eelarvest 5%.	Seotud määruse jõustumisega.

		<i>olukord, kus toetuse maksimaalse osakaalu arvestamisel on määrus nr 25 § 8 lg 3 p 7 tõlgendamisest sõltuvalt erinev tulemus omaosaluse ning EFI võimaliku maksimaalse toetatava toetuse osas.</i>	ja teiste avaliku sektori toetusi jagavate asutustega (Tallinna linn jm) kokku filmivaldkonnas toetusi puudutavas infovahetuses.	Avaliku sektori panust EFI kontrollib toetuse saajatel. TMS-is on automaatne kontroll. Taotluse esitamise faasis on produtsendi eelarve prognoos ja kavatsus, mitte tegelik rahastamisstruktuur. Riik on sisuliselt esimene institutsioon, kes projekti rahastamise protsessi käivitab. Alles pärast EFI positiivset otsust on produtsendil võimalik pöörduda teiste rahastajate poole (nt Kultuurkapital, regionaalsed fondid, Euroopa Liidu fondid). Seega puuduvad taotluse menetlemise ajal objektiivselt andmed, mille alusel riigiabi kontrollida oleks võimalik. Riigiabi ja ülerahastamise kontroll toimub lõpparuande esitamise etapis, kus	
--	--	---	---	---	--

				produtsent on kohustatud esitama täieliku ülevaate kõigist projekti rahastajatest ja saadud toetuste summadest. Just selles etapis kontrollib kolme aspekti EFI: • riigiabi reeglite järgimist, • võimalikku ülerahastamist, • kasumi tekkimist projekti elluviimisel. Infovahetus fondide vahel toimub regulaarselt, kuid kuna kõik fondid tegutsevad iseseisvate otsustajatena, ei ole EFI-l ega ühelgi teisel fondil õigust teisi rahastajaid otsusteks sundida, aga lõpparuande puhul vaadatab EFI ka riigiabi % eelarvest. EFI teeb selguse huvides ettepaneku nt määruuses või TMS-is kajastada lubatud riigiabi maksimummäära (st kaaluda 95% kogu avaliku sektori rahastus	
--	--	--	--	---	--

				keerulistele filmidele). Vajab KUL-ga ja RM-ga kooskõlastamist.	
--	--	--	--	---	--

Määruse nr 25 § 10 lg 3 kohaselt peab EFI toetuse maksimaalse osakaalu arvutamisel arvestama ka kõiki avalikest vahenditest (sh Eesti Kultuurkapitalilt ja kohaliku omavalitsuse vahenditest) saadud toetusi, mille kohta otsused on tehtud (st ei ole pooleliolevaid menetlusi). EFI peab kontrollima enne otsuse tegemist riigiabi ja vähese tähtsusega abi registrist, millised toetused on taotlejale eraldatud. Omafinantseering tuleb arvestada EFIlt taotletava toetuse pealt.

Määruse nr 25 § 10 lg 2 sätestab toetuse maksimaalse osakaalu, millest suuremat osakaalu ei saa EFI toetus protsentuaalselt projekti abikõlblikest kuludest moodustada. Toetuse maksimaalsed osakaalud projekti abikõlblikest kuludest erinevad toetatavate tegevuste (taotlusvoorude) lõikes:

- 1) stsenaariumitoetuse, arendustoetuse, tootmistoetuse, levitoetuse ja Euroopa väärtfilmide levitoetus puhul kuni 50%, keeruliste või väikese eelarvega filmide puhul kuni 70%;
- 2) vähemuskaastootmise toetuse puhul kuni 50%, keeruliste või väikese eelarvega filmide puhul kuni 70% Eesti filmitootja eelarvest;
- 3) üritustoetuse, täienduskoolitus- ja haridustoetuse, filmialase uurimistöö ja digiteerimise toetuse puhul kuni 70% ning subtiitrite ja kirjeldustõlke toetuse puhul kuni 90%;
- 4) väärtfilmikino toetuse puhul kuni 80%.

EFI praktika on, et EFI toetus ei ületaks 70% kogu projekti eelarvest. EFI ei arvestata teisi avaliku sektori toetusi. Toimitakse nii alates 1997. a.

EFI ei kontrolli otsuse tegemisel riigiabi ja vähese tähtsusega abi registrist, palju taotleja veel on saanud toetust konkreetsele projektile. Vahel vaadatakse eraldatud toetusi Eesti Kultuurkapitali kodulehelt.

EFI sõnul rakendavad nad 5% omafinantseeringu nõuet, kuigi see ei ole määruses reguleeritud ja seega ei ole selline omafinantseeringu osakaal kooskõlas määrusega. Selgituste kohaselt, kui EFI hindaks kogu avaliku sektori toetust kokku, mõjub see valdkonnale halvavalt.

EL siseselt kehtib määrus nr 651/2014 (edaspidi *grupierandi määrus*), mis näeb ette, et toetusega ei ületataks kogu avaliku sektori lubatud osakaalu ehk arvesse tuleb võtta kõiki avaliku sektori toetusi, mis konkreetsele projektile eraldatud on. Määruses nr 25 on konkreetsete projektide jaoks kehtestatud omaosaluse nõuded, vt § 10 lg 2. EFI ei saa ühelgi juhul anda toetust 100% projekti abikõlblikest kuludest. Peab jälgima, et kui EFI toetuse osakaal keeruliste või väikese eelarvega filmide projekti abikõlblikest kuludest on näiteks kuni 70%, peab enne otsuse tegemist veenduma, et ka koos EFI toetusega jääb kogu avaliku sektori toetus lubatud osakaalu sisse (nt Eesti Kultuurkapitalilt, Tallinna linnalt, Euroopa Liidu vms vahenditest).

Jrk nr	Nõue/Kriteerium	Märkus, kommentaar	Järeldus, Puuduse kõrvaldamine	Kommentaar ja tegevus:	Tähtaeg
7	Taotluse rahuldamise otsus: HMS § 54–57 sätestavad nõuded haldusaktile. Haldusakt on õiguspärane, kui ta on antud pädeva haldusorgani poolt andmise hetkel kehtiva õiguse alusel ja sellega kooskõlas, proportsionaalne, kaalutusvigadeta ning vastab vorminõuetele. Määrus nr 25 § 12 lg 3 alusel teeb hindamiskomisjon EFI-le ettepaneku taotluse rahuldamise ning põhjendatud juhtudel osalise rahuldamise või rahuldamata jätmise kohta. Määrus nr 25 § 14 lg 1 teeb toetuse andja ehk EFI toetuse eraldamise otsuse. Otsus (EFI juhatuse liikme otsus või juhatuse liikme volitatud EFI töötaja otsus) on haldusakt.	<i>Märkus 7: EFI taotluse rahuldamise otsuses esinevad ebatäpsused ja vead, mida peab parandama.</i> a) <i>HMS nõuetele vastavat hindamiskomisjoni protokoll ei koostata, vaid olemas on ekspertide ettepanek, mida nimetatakse teatiseks (allkirjastab asutuse juht).</i> Kontrolli teostades selgus, et EFI nimetab seda teatiseks, kuid dokumendi pealkiri on taotluse rahuldamise otsus (nt mängufilmide tootmistoetuste voorus 2025-1 on 20.06.2025 koostatud taotluse rahuldamise otsus taotluse nr 25-MT-001 kohta). EFI saadab taotlejale e-keskkonna kaudu teatise, milles on toodud tema kohta kavandatav otsus koos ekspertide (ehk komisjoni liikmete) põhjendustega.	Mittevastavus Haldusakt peab olema selge ja üheselt mõistetav. EFI-s on levinud praktika, kus iga taotluse kohta vormistatakse kaks sisuliselt kattuvat otsust, mis ei ole selge ega üheselt mõistetav. KULKA antavad toetused on eraldiseisvad EFI-le haldusülesandena antud toetusvooru kaudu antavatest toetustest. Seega ei saa need olla teineteisest sõltuvad või seotud selliselt, et üks toetus garanteerib teise toetuse. Selleks puudub õiguslik alus. Nt Lühimängufilmide tootmistoetuste voor 2025 taotlus nr 25-LM-003 lühimängufilmi "Angerjas" tootmine.	Nõustume. Ekspertide ettepanek vormistada hindamiskomisjoni protokollina, millele järgneb EFI juhi otsus. Lisame riigiabi viite otsusele. Selgitame, et lühifilmide osas toimub EFI ja Kulka vahel koostöö, mis tähendab, et EFI lühifilmi taotlusvoorus on üheks komisjoniliikmeks Kulka saadetud esindaja. Seega valitakse EFI taotlusvoorus välja lühifilmid, mida toetavad EFI ja Kulka. Kuna taotlusi on palju ja vahendeid vähe, siis selline koostöö võimaldab anda lühifilmidele parema võimaluse õnnestumiseks (arvestatava eelarve).	30 päeva

	Töötaja koostab teatise tööarvutis, kuhu dokument salvestatakse. Teatise dokumenti EFI töötaja e-keskkonnas pärast saatmist ei näe. b) <i>seejärel koostatakse eraldiseisev otsus, mille allkirjastab EFI töötaja V.S, kuid puudub volitus, millega EFI juhatuse liige oleks volitanud otsuse tegemise temale kui EFI töötajale.</i> c) Otsustes on õiguslik alus ebatäpne. Õige viide: <i>“Kultuuriministri 31.12.2018 määruse nr 25 filmikunsti arendamise, tootmise ja levitamise toetamise tingimused ja kord § 14 lõike 1 alusel, kooskõlas Kultuuriministeeriumi ja Sihtasutuse Eesti Filmi Instituut 26.06.2019 vahel sõlmitud halduslepinguga nr 3-4.1/337-1 ja lähtudes komisjoni pp.kk.aaaa koosoleku protokollist nr ...”).</i> d) otsuses ei ole kinnitust, et taotlus on läbinud n-ö vormilise kontrolli ja vastab	Puuduse kõrvaldamine: 1) ekspertide ettepanek vormistada hindamiskomisjoni protokollina, millele järgneb asutuse juhi otsus. Edaspidi allkirjastab protokoll hindamiskomisjoni esimees ja protokollija, kui hindamiskomisjoni töökorras ei ole ette nähtud teistsugust korda (nt kõigi hindamiskomisjoni liikmete allkirjastamise kohustus). 2) pärast komisjoni ettepanekut järgneb ärakuulamise etapp, mille lõppedes vormistada lõplik haldusakt s.o taotluse rahuldamise (täies mahus või osaliselt) või rahuldamata jätmise otsus. 3) Koostada HMS-i nõuetele vastav haldusakt, milles oleksid olemas kõik kohustuslikud elemendid. Põhjendused taotluse osalise rahuldamise ja	EFI juhatuse liige on praeguseks teinud osakonnajuhtidele vajalikud volitused.	
--	--	---	---	--

		määruse nõuetele, vt ka märkus 4 e) Esines otsuseid, kus oli tingimuslikult viide KULKA-le, mis ei ole õiguslikult korrektne f) Haldusaktis peab olema viide haldusakti vaidlustamise võimaluste, koha, tähtaja ja korra kohta. EFI otsustes on vaidlustamisviide ebatäpne. g) Otsustes puudusid viited riigiabile, mis on nõutav.	rahuldamata jätmise kohta lisada toetuse taotluse rahuldamise otsusesse või hindamiskomisjoni protokoll ja sel juhul viidata toetuse taotluse rahuldamise otsuses protokollile. Väljavõtte taotleja kohta käivast põhjendusest tuleb saata taotlejale, kui seda ei ole toetuse taotluse rahuldamise otsuses. 4) Liitumine TMSga hiljemalt 01.01.2027.		
--	--	---	--	--	--

Hindamiskomisjoni koosoleku protokoll ei ole haldusakt ehk otsus kultuuriministri määruse nr 25 § 14 lõike 1 mõistes, sest kultuuriministri määruse nr 25 § 12 lõike 3 alusel teeb hindamiskomisjon EFI-le ettepaneku taotluse rahuldamise ning põhjendatud juhtudel osalise rahuldamise või rahuldamata jätmise kohta.

Enne otsuse tegemist peab EFI läbi viima ärakuulamise, mille käigus saavad taotlejad, kelle suhtes kavandatakse taotluse osalise rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse tegemist, esitada oma arvamuse või vastuväited, kui nad leiavad, et ei nõustu nende kohta kavandatava otsusega. EFI kohustub suhtlema taotlejaga e-keskkonna kaudu. Kui ärakuulamise käigus taotleja esitab teavet, millest lähtudes võiks muutuda komisjoni ettepanek, tuleks vastav teave esitada komisjonile arutamiseks. Seejärel saab komisjon arutada, kas nad muudavad oma esialgset ettepanekut või jäävad selle juurde. Kultuuriministri määruse nr 25 § 14 lõike 1 alusel teeb EFI taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse. Otsus (EFI juhatuse liikme otsus või juhatuse liikme volitatud EFI töötaja otsus) on haldusakt.

Kirjalikus haldusaktis märgitakse:

- selle andnud haldusorgani nimetus (EFI),
- haldusorgani juhi või tema volitatud isiku nimi ja allkiri (juhatuse liige Edith Sepp),
- haldusakti väljaandmise aeg ning
- muud õigusaktiga ettenähtud andmed.

Haldusakt peab olema selge ja üheselt mõistetav. EFI-s levinud praktika, kus iga taotluse kohta vormistatakse kaks sisuliselt kattuvat otsust, ei ole selge ega üheselt mõistetav. Järelevalve käigus vaatasime mh järgmisi EFI otsuseid:

- a) mängufilmide tootmistoetuste voorus 2025-1 on 20.06.2025 koostatud taotluse rahuldamise otsus taotluse 25-MT-001 kohta (otsus 1)
- b) ja sama taotluse kohta on tehtud 01.09.2025 haldusakt/taotluse rahuldamise otsus nr 25-MT-001 (otsus 2).

Mõlemas otsuses on olemas haldusakti andnud haldusorgani nimetus, haldusorgani juhi või tema volitatud isiku nimi ja allkiri (juhatuse liige Edith Sepp ja EFI töötaja V.S) ja haldusakti väljaandmise aeg. Muud õigusaktiga ettenähtud andmed jagunevad kahe otsuse vahel.

Otsus 1 ja otsus 2 on sama nimetusega, kuid veidi erineva sisuga dokumendid ühe taotluse kohta. Jääb arusaamatuks, milline neist on haldusakt määruse nr 25 § 14 lg 1 mõistes. Tekib küsimus, millise dokumendi peale taotleja peaks esitama vaide või kaebuse, kui ta leiab, et ei nõustu tema kohta tehtud otsusega. Seega puudub HMS §-idele 54-57 sätestatud nõuetele vastav üheselt arusaadav ja selge taotluse rahuldamise otsus ehk haldusakt.

Otsuseid tuleb teha üks ning ja otsuse peab allkirjastama juhatuse liige, kui ta ei ole seda volitanud edasi mõnele EFI töötajale.

Otsuse õiguslik ja faktiline alus

Haldusaktis tuleb märkida haldusakti andmise faktiline ja õiguslik alus. Otsustes on õiguslik alus ebatäpne. Õige viide: *“Kultuuriministri 31.12.2018 määruse nr 25 filmikunsti arendamise, tootmise ja levitamise toetamise tingimused ja kord § 14 lõike 1 alusel, kooskõlas Kultuuriministeeriumi ja Sihtasutuse Eesti Filmi Instituut 26.06.2019 vahel sõlmitud halduslepinguga nr 3-4.1/337-1 ja lähtudes komisjoni pp.kk.aaaa koosoleku protokollist nr ...”*).

Haldusakti andmise faktilist alust ei pea põhjenduses näitama, kui haldusakti adressaadi taotlus rahuldati ja kolmanda isiku õigusi ega vabadusi ei piirata. St taotluste kohta, mis rahuldatakse täismahus, ei pea esitama kirjalikke põhjendusi. Kirjalik põhjendus peab olema esitatud taotluste kohta, mis rahuldatakse osaliselt või mis jäävad rahuldamata. Haldusakti põhjendus esitatakse haldusaktis või menetlusosalisele kättesaadavas dokumendis, millele on haldusaktis viidatud (nt viide komisjoni protokollile, vt eespool selgitust).

Otsus 1 on justkui hindamiskomisjoni protokoll, sest selles on toodud hindamiskomisjoni liikmed, koosoleku toimumise aeg, hindamiskomisjoni põhjendused, ekspertide hinded ja üldine paremusjärjestus. Samas selle on allkirjastanud EFI juhatuse liige, kes ei ole hindamiskomisjoni liige (vt eespool märkus 5 taotluste hindamine ja hindamiskomisjoni protokoll).

Otsuses 1 esitatud ekspertide hinded ja üldine paremusjärjestus tekitab küsimuse, kuidas on need hinded kujunenud ning kuidas tekkis just selline üldine paremusjärjestus. Otsuses 1 on toodud kokku 11 hindamiskriteeriumit, millest lähtudes on taotlusele antud punkte. Määruse § 13 lg 1

näeb tootmistoetuse taotluse puhul ette 5 kriteeriumit. EFI ei saa suurendada määruses toodud hindamiskriteeriumide hulka ega laiendada või muuta nende sisu.

Otsuses 1 on viide kõrvaltingimustele, mis peavad olema täidetud hiljemalt 22.08.2025. Haldusmenetluses on haldusorganil võimalik teha otsus kõrvaltingimusega (HMS § 53 ja määruse nr 25 § 14 lg 4), kuid intervjuudes EFI selgitas, et tegelikult peavad olema kõrvaltingimused enne otsuse tegemist täidetud.

Otsus 2 on tehtud 01.09.2025, st pärast 22.08.2025.

Kõrvaltingimused peavad olema seatud haldusaktis ehk otsuses. EFI-l on õigus määruse nr 25 § 14 lg 5 alusel teha ka taotluse tingimusliku rahuldamise otsus, mille põhjal ei teki toetuse saajal õigust toetuse maksetele. Käesoleval juhul on otsus 1 pigem taotluse tingimusliku rahuldamise otsus. Kõrvaltingimuste ja edasilükkava tingimusega otsused tuleks sõnastada selgelt ühes otsuse dokumendis. Kõrvaltingimuste seadmisel tuleb tähele panna, et tingimuse saab seada, kui on tõenäoline, et lõpliku otsuse tegemiseks vajalik eeldus saabub või täidetakse hiljemalt kõrvaltingimuses märgitud tähtaja jooksul ja kõrvaltingimuse seadmine on mõistlik. Tingimuse nõuetekohasel saabumisel või täitmisel tuleb EFI-l lisada sellekohane teave taotluse rahuldamise otsuse juurde.

Otsuses 1 on teave taotlusvooru eelarve kohta, mida ei ole otstarbekas esitada otsuses, vaid see peab olema vastavalt määruse nr 25 § 6 lg-le 5 avaldatud EFI veebilehel. Taotluses esitatud andmeid meeskonna, eelarve, taotletud summa, EFI varasemate toetuste summa kohta ei ole samuti tingimata vajalik esitada otsuses, seda enam, et tehtud otsused on üldjuhul avalikud dokumendid. Tegemist võib olla andmetega, mis võivad olla konfidentsiaalsed ja seega ei sobi avalikus dokumendis esitamiseks. Seega tuleb läbi kaaluda, mis andmed on vajalikud otsuses esitada ning kõik üleliigne välja jätta. EFI sõnul valdkonnast ei ole tulnud kommentaare, et tegemist on konfidentsiaalse infoaga.

Otsuses peavad olema toetuse väljamaksmise tingimused (määruse nr 25 § 20 lg 1). Samuti peab otsus sisaldama aruande esitamise tähtaegu (määruse nr 25 § 19 lg 1). Otsuses 1 puuduvad toetuse väljamaksmise tingimused või viide määrusele ning vahe- ja lõpparuande esitamise tähtpäevad. Otsuses 2 on need esitatud ja need vastavad määruse nr 25 §-des 20 lg 5 ja § 19 lg -s 1 toodud nõuetele.

Otsuses 2 tekitavad segadust punktid 6, 7 ja 13. Punkti 6 kohaselt oli taotletav summa 840 000 eurot, punkti 7 järgi oli toetuse summa sama, kuid punktis 13 on toodud, et EFI toetused kokku olid 900 000 eurot. Punkti 13 alapunktid küll täpsustavad, et taotleja sai lisaks teistest EFI taotlusvoorudest toetust 60 000 eurot, kuid sellisel juhul peaks olema teiste toetuste kohta viide, et nende kohta on tehtud eraldi otsused ja need read on selles otsuses informatiivsed.

Otsuse 1 on allkirjastanud EFI juhatuse liige Edith Sepp ja otsuse 2 on allkirjastanud EFI töötaja V.S, kuid puudub volitus, millega EFI juhatuse liige oleks volitanud otsuse tegemise temale kui EFI töötajale.

KULKA antavad toetused on eraldiseisvad EFI-le haldusülesandena antud taotlusvooru alusel antavatest toetustest. Seega ei saa need olla teineteisest sõltuvad või seotud selliselt, et üks toetus garanteerib teise toetuse. Selleks puudub õiguslik alus.

Haldusaktis peab olema viide haldusakti vaidlustamise võimaluste, koha, tähtaja ja korra kohta.

EFI otsustes on vaidlustamisviide ebatäpne. Korrektne viide on saadetud EFI tootmisosakonna koordinaatorile e-kirjaga 06.11.2025. Määruse § 16 lg 1 - nii vaide kui kaebuse esitamiseks aega 30 päeva otsuse teada saamisest.

Otsustes puudusid viited riigiabile, mis on nõutav. Riigiabi registrisse on EFI nõutavad kanded korrektselt teinud. Tavapäraselt toimub see koheselt pärast otsuse tegemist.

Jrk nr	Nõue/Kriteerium	Märkus, kommentaar	Järeldus, Puuduse kõrvaldamine	Kommentaar ja tegevus:	Tähtaeg
8	Toetuse kasutamise aruanded Määrus nr 25 § 19 lõike 2 alusel on EFI kohustatud kehtestama ja avalikustama oma veebilehel toetuse kasutamise aruande vormid.	Märkus 8: <i>EFI ei ole kehtestanud ega kodulehel avalikustanud toetuse kasutamise aruande vormi v.a näidisdokumendid.</i> Toetuse saaja esitab toetuse kasutamise aruande vabas vormis e-postiga toetuse koordinaatorile, kasutades vajadusel näidiseelarve vorme.	Mittevastavus Puuduse kõrvaldamine: EFI taotlusvoorud viia üle TMS-i, mis tagab ka ühtsetel nõuetel baseeruva aruandluse esitamise.	Nõustume. Seni on aruanded esitatud vabas vormis koos lõpparuandega.	01.01.2027
9	Stsenaariumitoetus Määrus nr 25 § 3 lg 1 p 1 § 6 lg 3 EFI jagab stsenaariumitoetusi (Stsenaariumitoetus - Eesti	Märkus 9: <i>Stsenaariumitoetuse väljaandmine on korraldatud 2-etapiliselt, kuigi määruses sellist võimalust ette nähtud ei ole.</i>	Mittevastavus KuM juhtis järelevalve toimingute ajal tähelepanu, et stsenaariumitoetust ei saa väljastada 2-etapilisena.	Nõustume Vastav ettepanek on määruse eelnõus ja tänaseks ka kõrvaldatud.	Töös

	Filmi Instituut) vähemalt 60-minutilise täispika mängufilmi ja vähemalt 60-minutilise täispika animafilmi stsenaariumi kirjutamiseks.	Selgus, et stsenaariumitoetust antakse ühe- või kaheetapilise toetusena. Stsenaariumitoetuse kõikide etappide taotlusi võib esitada stsenaaristi ettevõtte või filmi tootja ettevõtte. II etapi toetust saavad küsida I etapi läbinud projektid.	Jätkuvalt on jaanuar 2026 kodulehel üleval taotlejale info, et toetust saab taotleda ühe- või kaheetapilise toetusena. Puuduse kõrvaldamine: arutada KUM-iga võimalust, kas täiendada määrust nr 25 või muuta toimivat praktikat.	Määruse muudatust jõustus 07.02.2026.	
--	--	---	--	--	--